

ՏՆՕՐԸ ԽՈՐԱԳԻՐ
 ԵՒ
 ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ
 ՆԻԿ. Մ. ԹԻՒՂԵՆՏՅԱՆ
 ԽՈՐԱԳՐԱՏՈՒՆ
 Գալթիա ինքնուրույն խոսք
 Երբ խոսքի գեղը Սամուր փո-
 ղոց թիւ 13

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

ՊԵՐՏՈՒԹՅԱՆ 20 ՓՐ. ԱՐՄԱՐԻՆԻ

ԲԱՏԱՍԱՐԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՈՒՅԵՐԻՄ	
Կ. ՊՅՈՒՅ ԿԱՄԱՐ	
Տարեկան	772. 100
Վեցամսեայ	» 50
Եռամսեայ	» 25
Գաւառաց Կամար	
Տարեկան	772. 150
Վեցամսեայ	» 75
Եռամսեայ	» 40
Օտար Երկիր տրկն. 40 Ֆր.ք.	

ՕՐՈՒՄՆ ԽՆԴԻՐԻ

ՆԵՏԻՄ Լ ՄԻՏՃԱԹ

Թէր ճէմանը-Հագը գալթի տեղ. թերթն անցեալ օր «Ճամբարու-թիւն մ'ալ» վերնագրով հրատարակած յօդուածին մէջ, Միտհամ բաշայի արարքք քնննագատելով, Մահմուտ Նէտիմ բաշայի արարքք կարգարացները Ս.յո անգամ Միւրիոյ պաշտ. թերթը յօդուած մը հրատարակելով կ'հերքէ վերի տեղ. թերթին եղբայրացութիւնը, ու նոր ամբաստանութիւններ կը գրէ Մահմուտ Նէտիմ բաշայի վրայ, որք և զլիաւոր կետերու կ'վերածուն:

1.—Մահմուտ Նէտիմ բաշա ըսեր է Սուլթանին և նախաբար թէ զեպանք հաւանած են հկամ: Եր անորէնութեան որ օսմ: արժէթ զիոց տոկոսներուն կէսը վճարել կորոչէր, իսկ 2 օր ետքը այս խօսքին ստու-թիւնը երեւան ելեր է:

2.—Թէպէս մարտան և այլ հասոյթք՝ զեղեալ տոկոսեաց վճարմանը յատկացեալ էին, իսկ անկէ ետք Մահմուտ բաշա զեռ 8 ամիս պաշտօնի վըրայ մնացեր է իր խոստումներէն և ոչ մէկն ալ առանց կարենալ կատարելու:

3.—Մահմուտ բաշայի զեկուցուեր է թէ՛ հկամ: Եր տընորէնութիւնը իրողացի օսմ: արժէտեարց հաւանութեամբ պիտի ըլլար: Մահմուտ բաշա համարել է պաշտօնէութիւնը ցոյցատրով իրենց ինսպանատանց կողմէն ելած կարծեցեալ կեղծ գրութեանց թարգմանութիւնը ուստի և այս գրութեանց կեղծ ըլլալն իմացուելուն պէս, պաշտօնէիցմէ սմանք փութացեր են պատճառարանեալ հրամարականին Պալատը գրելու:

4.—Նէտիմ բաշա ինքը գըրեր է որոչումը, և հանել տըուեր է կայս: հրովարտակը, այդ խնդրոյն վրայ պաշտօնէից խորհըրդոյ մէջ չվիճարանված:

Լեւանթ Միւրիայի պաշտ. թերթին սոյն ամբաստանութիւններն յառաջ բերելն յիտոյ, իր կողմէն ալ հետեւեալ կարծ պատասխանները կ'առայ:

Ա. առարկութեանը իր պատասխան թող կարգայ յիշեալ թերթը, կըսէ, Սըր Հէնրի Խիլըթ, այն տեսնի անգղ. դեսպանին դեսպանագրերն 1875 սեպ. 7.26.30 և հկտ. 2 և 6 թըուականներով, որք կեցած են 1876ին տպեալ կապոյտ-Տեառակին մէջ, Հոն պիտի տեսնէ թէ անգղ. դեսպանը տեղեկութիւն ունէր արդէն այդ անօրէնութիւնը հրամայուելէն ամիս մ'առաջ, թէ ինքը զէմ չկենայէն զատ ատոր, մինչև իսկ տեղ մ'ալ կ'րացատրէ թէ՛ Բ. Դրան համար իր նեղութեանն աղատելու ասկէ զատ ուրիշ միջոց չկայ, բայց եթէ որ նանկանալու, և ըն:

Բ. առարկութեան գալով, Մահմուտ Նէտիմ բաշայի 2րդ անգամու եպարգոսութիւնը ընդ ամենը 7 ամիս և քանի մը օր տեւած էր, և ոչ թէ Միւրիոյ թերթին քսածին չափ երկար ատեն, բաց ասկից՝ Նէտիմ բաշա ըստ իւր խոստման և հկամ: 6 հրամանագրին տըրամադրութեանը, առաջին պայմանաժամուն լրման վճարումն ամբողջ տուեր էր, և յաջորդ պայմանաժամուն լրման արկէտը եղած միջոցներն ձեռք առած էր՝ երբ ինկու պաշտօնէ:

Գ. առարկութեան մէջ ճըմարիտ բաւ մ'անգամ չկայ: Պաշտօնէից խորհուրդը ոչ խընդիր բրած էր կանխաւ այդ մասին երողացի օսմ: արժէտեարց կարծիքն ու հաւանութիւնն առնուը, ոչ իրեն հաղորդեալ գրութեանց կեղծ ըլլալը ըստուղեր էր, որք կատարելապէս վաւերական էին, զի այն տեսն կապոյտ տեարակին մէջի գրուածներն ալ իրրե կեղծ նըկատել պէտք պիտի ըլլար:

Այդ միջոցին պաշտօնեայ-

ներէն ունց հրատարելու ելնին ալ բողբողին անհիմն է: Նախարարներէն մէկն ալ իր հըրատարականը չէ զրկած: Միտհամ բաշա, որ աւելի քան զայլըս՝ ինքը պաշտպաններ էր կըտրոններն կէսի զեղեկու առաջարկը, իրաւ է թէ ետքէն Նէտիմ բաշայի պաշտօնէութեանն քաշուեցաւ, բայց իւր հրատարականը, որ կեցած է և որոյ թուականն ալ յայտնի է, Միւրիոյ թերթին քսածին պէս՝ ոչ թէ տեղի ունեցած էր կտրօն: ներուն զեղեմանն առթիւ և անկէ անմիջապէս ետքը, ալ քանի մը ամիսներէն ետքը, և բողբողին տարբեր պատճառներով, Միտհամ բաշայի հրատարականը՝ Սուլթան Ապարի-Ազիզի գահընկեցութեանն քիչ մամանակ առաջ էր:

Վերջապէս, Գ. տառարկութեան գալով, հկամ. Եր տնօրէնութիւնը պաշտօնէից ժողովոյ մէջ նկատողութեան առնուելէն առաջ՝ կայս: հրովարտակ մը բնաւ չէ ելած, ալ ինչպէս սովորութիւն է՝ այսպիսի ծանրակշիւ պարագայից մէջ վեհապետական արտօնութիւն մը միայն տրուած էր այդ խընդիրը քննելու համար, և տարակոյս չկայ թէ ասանկ արտօնութիւն մը՝ պաշտօնէութեան որոշմանը վրայ ճշում մը չէր կրնար բանեցնել, եթէ պաշտօնէութիւնն ուրիշ կերպ որոշած լինէր:

ՀԱՆԱՍՏԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՆԱՆՑ Լ ՊԱՐՏՈՒՅ

Լեւանթ անցեալներն, քաւառաց դատարաններուն նախահոլութեանը, ընդհ. դատախազութեան և վարչական ուրիշ այլևայլ պաշտօններու կոչուող անձանց ցանկը նկատողութեան առնելով, բնարուող 183 պաշտօնավարաց 17ր միայն Գըրիտանեայ, իսկ 166ը տաճիկ ըլլալն մեծ զարմանք և թերեւս

տհաճութիւն պիտի պատճառէ թէ՛ հոս և թէ՛ օտար երկիրներուն մէջ, ըսեր էր, վասն զի Բ. Դրան խոստացած և հոչակած «հաւատարութեան» սկզբունց համաձայն չէ այս կերպ անուանուի:

Հագը գալթի կէս-պաշտօնական տեղ. թերթը, Լեւանթի պատասխանելու զեղեկով, կըսէ թէ «այս տեսակ (Լեւանթի պէտք թերթերն, իրենց սխալն ա, ճանչնն են՝ ուղղել չեն ուղեր) այլ ասոնց նպատակն է միշտ այնպէս երեցնելու երողացի թէ՛ Տոնկոստանի մէջ և Տոնկոս ձեռքը ինչ որ կըլլայ՝ ամենքն ալ յոռի են: Գալով նորընտիր 183 պաշտօնավարաց մեծագոյն մասը տաճիկ ըլլալէն հանել ուղած հեռուութեանը, Լեւանթ պէտք է զիտնայ թէ՛ Սուլթանին իշխանական գաւազանին ներքեք 25 միլիոն մահամտական կապրի և մինակ 5 միլիոն ոչ-մահամտական, և թէ նոյն իսկ սոյն թուոց համեմատութեանը մէջ պէտք է բնորոշել իրաւանց և պարտուց հաւատարութիւնը: Միւս կողմէն եթէ նկատողութեան ալ առնըուելու ըլլայ հասարակային պաշտօններու և դատաւորութեան մասին հարկ եղած ընդունակութիւնն ու յարմարութիւնը, շատ անպատեհ բան կ'երևի մեզ որ ոչ-մահամտականք հիմակուրէն, այդ ընդունակութիւնն ու յարմարութիւնն քստացած ըլլալու համարում մ'ունենան իրենց վրայ:»

Լեւանթ Հագը գալթի վերոյ յիշեալ տողերն յառաջ բերելէն յետոյ, իւր կողմանէ ալ կը յաւելու ըսել թէ՛ «Հագը գալթի սոյն յայտարարութիւնը այս պահուս մասնաւոր արժէք մը և մեծ օգտակարութիւն մ'ունի, զի ասկէ տաւ ըսուածը լրացնելու ծառայելն զատ, ամենուն ալ միտքը կ'ուսուորէ ոչ միայն այդ իրողութեանը վըրայ, ալ և այն սկզբունց, զիտ»

մանց և նպատակին վրայ, որոց մէ բղխած է նաև այդ իրողութիւնը :

ՕՍԿ. ԲԱՐԵՆՈՐՈՂՄՈՒՆՔ ԱՍԻՈՅ ԽՂՃԱԼԻ ՎԻՃԱԿԸ

Պարտապաճ է խարելինք՝ զինքնիս թէ սա կամ նա բանք պիտի բլլայ փոքր Ասիոյ մէջ : — Ստուգիւ մենք այդ կարծիքն ու վստահութիւնն ունէինք, — բայց ո՞ր ատեն, — երբ Անգղիա իրօք իր վրայ առած ցոյց կ'տայր փոքր Ասիոյ մէջ բարուքումներ ներմուծելու պատասխանատուութիւնը : — Իսկ այն վայրկեանն որ անգղ. պաշտօնէութիւնը իր վրայէն թօթուելով նետել կ'նայի այդ պատասխանատուութիւնը, այդ բողոքէն մեք ևս կտրած ենք յոյսերնիս — Ապացոյց՝ այս գշ. երեկոյ Պ. Պուրքի ջրած յայտարարութիւնը Հոկտ. 10-ի 1905-ի տարին մէջ, զոր երէկ մեզ կ'հաղորդէ Լոնտոնի 23 յուլի հեռագիր մը :

Գշ. երեկոյ երեսփ. ժողովին մէջ, կըսէ հեռագիրը, վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ Պերլինի դաշնագրին վրայ Արտ. դործ. պաշտ. խորհրդական Պ. Պուրք. ընդհանուր պատասխան մը տալով, ըսաւ թէ՛ փոքր-Ասիոյ մէջ իրաց ընդհանուր վիճակն ու ընթացքը շատ ողորմելի և միանգամայն ցաւալի բան է (*), իսկ թէ անգղ. կառավարութիւնը ընաւ պատասխանատու չէ առաջագրեալ բարենորոգմանց չգործադրուելուն : Անգղ. կառավարութիւնը կ'յաւելու ըսել Պ. Պուրք. որ շատ էր, ինչ կերպով ալ սրբունի — համալրութեամբ՝ եթէ հնար ինչ կ'է և կամ ուրիշ ունէ միջոցներով — Թուրքիոյ վարչական կառավարութեանը մէջ բարենորոգմանց ներմուծումն ապահովելու :

— Ուր մնացին արդեօք երկու օր յառաջ Պ. Պուրքի ըրած այն յուսադրական յայտարարութիւններն թէ՛ «Ասիոյ կողմերն նոր երկու օմ. ֆոմիսէր զրկուել են քննելու համար թէ Արեւլ. Բումելիի վորչական կանոնադրութիւնը Հայաստանի մէջ կրնա՞ մի գործադրուի, և թէ ստիական բարենորոգմանց վրայ Բ. Կրան և Անգղիոյ միջև բանակցութիւնը շարունակուելու վրայ են րա — Ուր մնացին ասանք, և միթէ իրաւունք չունէինք երբ երկու օր առաջ կ'սէինք Պ. Պուրքի բրած նախորդ յայտարարութեանը վրայօք թէ՛ — Իթէ անգղ. կառավարութիւնը ճիշդ խօսած ալ չբլլայ, այս առաջին անգամը եղած չբլլար :

(*) վազթ այս տողն այսօր տեղեկէի մաթիւլուպէտէ օլմատըղը՝ կ'թարգմանէ, որ սխալ բայց ներքին է, շիտակը խոստովանելէ ամշնարուն համար Թ. Խ.

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՅՈՒՉՄՈՒՆՔԸ

Երեկուան թուով ծանուցինք Տիգրանակերտի մէջ ազգ. քննիչներուն հոն հասնելուն առթիւ՝ տեղի ունեցած խըռուովութիւնը, զոր աւելի ծանրակշիռ կ'նկարագրէ յս. 23 թուով Լոնտոնի էրեկ հոս հասած հեռագիր մը, որ այսպէս կըսէ, — «Սալիզբորի մարգիթը խել մը գրութիւններ ըստացաւ, զորս զրկած են փոքր-Ասիոյ և Սիւրիոյ մէջ նորոգ հաստատեալ անգղ. հիւպատոսներն : Հիւպատոսական այլ և այլ հեռագրաց մէջ, որք Հայոց կ'վերաբերին, Տիգրանակերտէն քաջուած հեռագիր մը կ'մանուցանէ թէ՛ սոյն քաղաքին Հայերն երկու կուսակցութեան բաժնուեր են իրենց առաջնորդին պատճառաւ : Այս բանէն կ'ախ մը ծագեր է և 15 հոգի սպանուել կամ վիրաւորուել են : Չինուրական իշխանութիւնը սակայն յաջողեր է խռովութիւնը զսպելու :

ԽՏԻՎԻՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԸ

Անգղիա և Գաղղիա նմանօրինակ ծանուցադրեր ուղղած բլլալով Գրան, նոր խտիվ թէվ. ֆիք բաշայի տրուելիք Ֆէրմանին նկատմամբ, Գուռք պահանջեր էր, կըսէ Լոնտոնի 23 յուլ. հեռագիր մը, որ ետ առնուն կամ փախոխեն այդ ծանուցադրերն, իսկ անգղ. և զաղղ. կառավարութիւնք համաձայն են պատասխանելու Բ. Կրան թէ իր այդ պահանջումը չեն կրնար ընդունիլ :

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

Թուրք արուլի թաղ խորհրդոյ ձեռնարկած զանգակատան շինութեան մասին՝ Ուսումնական խորհուրդն անցեալ ուրբաթ օր իւր Դիւանադարին մատուցած տեղեկագրոյն վրայ բողոքադիր մը յղեց առ Գաղղ. ժողովն, որուն վրայ Գաղղ. ժողովն իսկ որոշեր է բացատրութիւն պահանջել յիշեալ թաղ խորհրդէն :

Խառն ժողովն իր վերջին նիստին մէջ որոշեց որ վանայ մէջ Հայոց գերեզմանատուէն դուրսը թաղուած Գերմանացւոյն մարմինն, որն որ գերմ. դեսպանին դիտողութեանց առիթ տուեր էր, իր այժմու թաղուած տեղէն հանելով տանին մեծ հանգիսիւ Հայոց բուն գերեզմանատուը թաղեն, Երեմիա եպիսկոպոսն ալ յուղարկուորութեան հանդիսին հետ միատեղ գտնուելու պայմանաւ : Վարչութիւնն այս որոշումը կրկնակի հեռագրաւ հաղորդեր է վան՝ Երեմիա եպիսկոպոսին, և Ս. Պատրիարքն ալ հաղորդելով գերմանական դեսպանին, դեսպանը մեծ գոհունակութիւն եւ շնորհակալութիւն յայտնեց : Կարնոյ կայս. քննիչը հուսկ ուրեմն դորձի ձեռնարկելով յնս. 25-ին դատական մասնագործով մը կազմեր են մասնաւորաց խնդրոց համար, ինչպէս են ֆիլիի և այլ տեղեաց աղագանց դատերն, և ինչ Սոյն մասնագործը քրիստոնէայ և տաճիկ անդամներէ կ'բաղկանայ կէս առ կէս Ընդհ. ժողով մնալ կազմեր են 40 անդամներէ բաղկացեալ, որոց 30ը մահմետական, 9ը հայ և 1ը յոյն է : Ասոնց պաշտօնը պիտի բլլայ տեղական բարեկարգութեան պիտոյքները և անոնց դարմանները ուղղութեան տունու և պարտուպատշաճն գործարել ըստ հրահանգի քննչաց :

Ե վան՝ Երեմիա եպիսկոպոսին, և Ս. Պատրիարքն ալ հաղորդելով գերմանական դեսպանին, դեսպանը մեծ գոհունակութիւն եւ շնորհակալութիւն յայտնեց է :

Կարնոյ կայս. քննիչը հուսկ ուրեմն դորձի ձեռնարկելով յնս. 25-ին դատական մասնագործով մը կազմեր են մասնաւորաց խնդրոց համար, ինչպէս են ֆիլիի և այլ տեղեաց աղագանց դատերն, և ինչ Սոյն մասնագործը քրիստոնէայ և տաճիկ անդամներէ կ'բաղկանայ կէս առ կէս Ընդհ. ժողով մնալ կազմեր են 40 անդամներէ բաղկացեալ, որոց 30ը մահմետական, 9ը հայ և 1ը յոյն է : Ասոնց պաշտօնը պիտի բլլայ տեղական բարեկարգութեան պիտոյքները և անոնց դարմանները ուղղութեան տունու և պարտուպատշաճն գործարել ըստ հրահանգի քննչաց :

Կարնոյ գաւառի աղագանց կրած աղբայց և զեղծմանց պատճառները և անոնց հետեւորդ չարիքը իրենց անմիջական դարմաններով զրի առնելու և զայն քննչաց ուղղութեանը և Օգոստ. Սուլթանին կարեկցութեանը ներկայացնելու համար Գեր. Առաջնորդին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնախումբը ջամիս անձան. ձիր աշխատելով՝ ծրագիր մը պատրաստել և յնս. 27-ին Կարնոյ գաւառական աղգ. ընդհ. ժողովոյ դիտողութեան և վաւերացմանը ներկայեր է Ընդհ. ժողովը առ օրին կ'վաւերացնէ և կ'յանձնարարէ Առաջնորդին հանդիսաւոր կերպով ի ձեռն աղգ. խառն պատգամաւորութեան մը՝ քննչաց ներկայացնել զայն :

Սոյն խառն պատգամաւորութեան մէջ կ'գտնուի եղբր նաև Արժ. Վահան վարդապետը ժամը 3 1/2-ին պատգամաւորք առաջնորդութեամբ Գեր. Յարութիւն սրբազան հօր, կառավարութեան դուռը գնալով, քննչաց ներկայացիր են, որք սիրալիր կերպով զիրենք կընդունին, և կարգով կ'բաղմին, յորմէ ետք Գեր. Յարութիւն Սրբազան բերանացի ատենաբանութիւն մը կընէ :

Առաջնորդը կըսէ թէ այս կողմերն իր լայնատարած շրջակայիւք ժամանակաւ Հայոց հայրենիքն էր, ուր հայ աղղին թագն ու գահը երկար շրջարեւանաղօս մնաց : Յետոյ եկան յաջորդեցին չարաբաստիկ օրեր, որով այն հին մեծ աղղին որ դիքը տարագրեցան և սրբազան իրենց հայրենի հողէն և հարստութենէն :

« Հայոց նախնի տիրապետներն, Պարսիկք, Թաթարք, Ռաբելունի և Գամակուսի հազարացի Սուլթանք խիստ բռնաւոր եղան, որոց տակ հայերն երկար ատեն գերութեան լուծք կրելէն յետոյ, հուսկ ուրեմն Ֆաթիմ Սուլթան Մէհմէմէտ Բ. կայսեր կ. Պոյտոյ տիրապետութեանէն սկսեալ, Հայք ն. վ. հաստատութեանէն քաջակերուելով և անդորր կեանք մը վայելելու յուսով՝ իւր հովանւոյն տակ ապաստանեցան :

« Հայք ստուգիւ խաղաղ կեանք մ'անցուցին իւր և իրեն մի քանի յաջորդաց օրովը, իսկ դժբաղդարար իւր յաջորդական իշխանութիւնք նոյն կերպիւ չվարուեցան Հայոց հետ, որով և Հայք զանազան վայրագեղերու հարստահարութեանց ենթարկուեցաւ, որոց ներքեւ ցարգ կ'հեծէ : Թեպէտ ատեն տտեն աղղը իր այս աղետալ վիճակը իւր Տիրոջ ներկայացոյց և ամաքումներ խնդրեց, բայց իր յոյսերն ի դերեւ ելան :

Այս մեծ արդարութիւնը պահուած է եղբր արդի Սուլթան Համիտ կայսեր, որոյ գործադրական ձեռնարկը տեսնելով, Հայք կ'վաւերութեան շնորհակալ և բարեմաղթու լինիլ առ Բարձրալին, վասն պահպանութեան օտ. Գահուն և երկարութեան կենաց վէհ. Սուլթանին և վասն բարեբաստութեան իւր արժանաւոր ներկայացոյց չաց, Չեղ, որ պաշտօն ունիք արդարութիւնը գործադրելու և Հայոց տառապանաց բարձման ակնկալութիւնը իրացնելու :

« Ուստի այս տեղեկագիրը, որ շնամեայ փորձառութեան մը արդիւնք է, տեղական պիտոյց պահանջմունքը պարունակող յանուն գաւառիս ընդհ. աղգանց Չեղ կ'մատուցանման յայպաղ գործողութեանն անհամբեր յուսով » և ին :

Ապա Պալլարեան Համալսարանէ ֆ. համառօտ բանաստեղծութեամբ մը նոյն տեղեկագիրը անձամբ ֆոմիսէրներուն յանձնելով, կայս. Ա. Բոմիսէր Կուստի բաշա համառօտ պատասխանով մը կ'յուսադրէ թէ՛ Հայոց աղղին դարաւոր այդ իղծերն պիտի պսակուին մօտ առանէն, և այս մասին բաւական խօսակցելէն յետոյ, պատգամաւորութիւնը գոհ սրտով կը մեկնի :

Կարնոյ խռովութեան սկզբնապատճառ եղող դէպքին վերայօք Թէրեզմանի գրուած նամակ մը հետեւեալ պարագայներն կ'հաղորդէ : « Կարնի Մահալէ-Պաշը ըստ »

ուսած թաղը հայ աղքատ ըն-
տանիք մը կ'ընակի, որ 10-11
տարու գեղադէմ աղջիկ մ'ունի
եղեր Մարիամ անուն: Ասոնց
քովի տունն ալ պարսիկ ընտա-
տանիք մը կ'ընակի եղեր, մէկ
կին և 2-3 արու զաւակ ան-
գամներէ բազկացեալ:

Այս տղոց մէկը, 17-18 տա-
րեկան, անցեալ էջ. որ հայ ըն-
տանիքին տանն առնէն անց-
նելով, որ տանն աղջիկն ալ լաթ
կըլուայ եղեր դրանն առաջը, -
«Մարիամ, հարսս քեզ կուզէ՞»
կըսէ: Մարիամ ալ, որ արդէն
գրաքննութեան պատճառաւ կել-
նէր կ'մտնէր այդ պարսիկ ըն-
տանիքին տունը, պարզմտու-
թեամբ կելնէ հոն կերթալ, և
տնէն ներս մտնելով երբ առա-
ջին դասիկոնէն կելնէ վեր ու
սենակը կ'մտնէ, որ պարսպ
էր, պարսիկ տղան իսկոյն վը-
րայէն դուռը կ'զօցէ, և մէկ
ձեռքով աղջկան բերանը խիտ-
լով որ չգոռայ, միւս ձեռքով
այ անքան բռնցի հարուած կը
տայ աղջկան գլխուն, որ ինդճ
աղջիկը մտնելով կինայ վար, և
նոյն միջոցին պարսիկ տղան ալ
իր գաղտնական կիրքը կ'յադե-
ցնէ աղջկան անդալ վիճակին
մէջ:

Աղջիկը երբ կսթափի ու
ինքզինքը արեան մէջ շաղխ-
եալ կ'տեսնէ, կակսի վայնասուն
մը բրցնել, որոյ վրայ դրացիք
հասնելով կ'տեսնեն աղջկան ու
զորմելի վիճակը, և զանի իր
տունը փոխադրելով պարսիկն
ալ կառավարութեան կ'յառնեն:

Ազգայինը յուզուելով այս
դէպքին վրայ, Առաջնորդին և
վարչութեան կ'զիմեն, որն որ
ազգու թագրի մը կ'զէ առ
կուսական պարսիկն խոտիւ
պատժուիլը պահանջելով:

Ասկէ ետքն է որ Հայոց վը-
րոյ Պարսկաց նախարարական
մամբը՝ այդ խռովութիւնը կը
ծագի:

Տիրանակերտի խռովու-
թեան դէպքը մեր կարծածէն
ալ աւելի ծանրակշիւ եղեր և
հայոց երկու կուսակցութեանց
իրարու դէմ ըրած կռուին մէջ
185 չափ անձինք զարնուելու ըս-
պանուելու և վիրաւորուելու են,
ինչպէս կ'հետագայէ Տիրանա-
կերտի անգղ. հիւպատոսն առ
Լորտ Սալիզբըրի:

Այս խռովութեան պատաս-
խանատուութեանը մէջ կար-
ծեմք թէ մեր կեզը վարչու-
թիւնն ալ իր մասն ունենալէ
զերծ չէ, զի այս տեսակ առաջ-
նորդ հրաժարեցնին, որ Սահ-
մանադրութեան ալ հակառակ
է, դրեթէ նոր կ'տեսնուի ու կը
գործադրուի, մինչդեռ առաջ-
նորդի մը ինչպէս ընտրութիւն

նը՝ նոյնպէս և հրաժարունն ալ
գաւառական վարչութեան ու
բոլորմանը լիովին պէտք էր թու-
ղուի և ոչ թէ կեզը վարչու-
թիւնը միջամտէր, որոյ հետե-
ւանքն այս կըլլայ:

Խմբագիր Տէր.

Յառաջիկայ կիրակէ որ է
յու. 15, ր. Հիսարու Ս. Սան-
գուխա եկեղեցւոյ տունն ըլլա-
լով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը
հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պի-
տի մատուցանէ:

Ուստի կ'խնդրեմք որ ներ-
կայս ձեր ազգօգուտ Լրագ-
րոյն միջոցաւ ծանուցանել ըս-
րեհաճիք ի գիտութիւն բարե-
պաշտ Ազգայնոց, որով

Մնամք յարգանք

Ի դիմաց թաղ խորհ.

Պատր. պր. Ասնպտ.

Սէն. Յովն. Են. Տէր. Գեորգիան
13 Յու. 79
ր. Հիսար

ՀՆՈՒՊՈՒԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Այս աստուր հասած

Լոնարա 23. — Լորտերուն
Խորհրդարանը բանակին վերա-
կազմութեանը վերաբերեալ ծը-
րագիրն Յրդ. ընթերցմամբ ըն-
դունեց և վաւերացոյց:

Հորկց. Խորհրդարանին մէջ
Պ. Տիւրք, Պերլինի Գոնկրէին
13րդ նստի տեսնագրութեան
գործադրութիւնն, Յունաստա-
նի սահմանագլխոց ուղղութիւ-
նը և ֆոքր-Ասիոյ բարենորոգ-
մանց գործադրութիւնը անյա-
պաղ խնդրելու համար, Թա-
գուհւոյն Ուղերձ մը տալ առա-
ջարկեց:

Պ. Տիւրք ըսաւ թէ, Ռ. Դու-
ռը 3 ամսուան մէջ բարենորոգ-
մունքը գործադրել խոստացած
ըլլալուն հակառակ, յարդ. տա-
րի մ'անցաւ և դեռ բան մ'ալ
չէ ըրած, և Հայաստանի ու
Մակեդոնիոյ վիճակն երթալով
վտանգաւոր դիրք մ'առնելու
վրա ըլլալը յիշատակելէն յետոյ,
յաւել ըսել թէ՛ խոստացեալ
բարենորոգմունքը գործադրել
տալու համար զի. Դուռը պար-
տաւորելու սեւ ձեռնարկ մ'ը-
րած չէ Անգղիա:

Պ. Տիւրք ըսաւ նաև, թէ՛
Յունաստանի պահանջմանցը՝
Անգղիային զատ ուրիշ ընդ դի-
մացող չկայ:

Ապա Պ. Համպրի, Պեր-
լինի դռնադրին կտրիւր յօդ-
ուածոց շատը գործադրուած ըլ-
լալուն համար, ներկայ անգղ.
պաշտօնէութեան ընթացքը ե-
րեսփ. Ժողովոյ գոհունակու-
թեանն արժանի ըլլալու օրա-
կարգ մը քուէարկել առաջար-
կեց:

Պաշտօնէութեան Պ. Պուրք,
պատասխանելով Պ. Տիւրքի հարց-

ման, ըսաւ թէ՛ «Ասիոյ մէջ
բարենորոգմանց չգործադրու-
լուն մինակ Դուռն է պատաս-
խանատուն, և թէ սա ցարդ
ըրածէն շատ աւելի բարենորո-
գումներ կընար գործադրել»
Պաշտօնէութեան ըսաւ թէ ֆոքր-
Ասիոյ կացութիւնը սոսկալի
բան է. — կաշառակերութիւն,
գողութիւն, բռնաւորութիւն
կ'տիրեն ամեն ուրեք (*):

Անգղիա կուզէ որ ինչ կեր-
պով ալ ինի՛ որոշել տայ Սուլ-
թանին բարեօրոգմանը ընելու,
և թէ Անգղիա ֆոքր-Ասիոյ յա-
տուկ պատասխանատուութիւնն
ներն կ'առնու իր վրայ:

Գալով Յունաստանի խորհ-
րոյն, ըսաւ թէ բանակցութեանց
սկսուած է, իսկ ատենը չկրնար
ժողովին հաղորդել:

Վիճաբանութեան շարունա-
կութիւնը զշ. աւուր թողուե-
ցաւ:

Յու. 6 թուով Ռարեյուսոյ
հեռագիր մը կ'մանուցանէ թէ՛
Լորտ Չէրնֆորտ Յին յառաջ
քայլեր է և Զուլուներէն յար-
ձակումն կրելով, զոննք չա-
րաչար կ'զարնէ, մեծ կորուստ
տալով նոյն Զուլուներուն մոյ-
րաքաղաքը, Ուլունտի, կառ-
նուի և կ'քանդուի:

Յու. 8 հեռագրաւ Սըր կ.
Ուոլքըլէյ կըսէ թէ Զուլունե-
րուն զէ՛մ հզո՞ծ պատերազմը
վերջացած կ'նկատէ և թէ զօ-
րաց վերադարձին պատրաստու-
թիւնք կ'տեսնէ, կ'յաւելու ը-
սել թէ ինքը տեսակցութիւն
մը պիտի ունենայ Սիթիվայո
թագաւորին հետ, յու. 18ին
հաշտութեան վրայ բանակցե-
լու, և թէ շատեր հնազանդու-
թիւն յայտնել են:

Պուրքէյ 23. — Նոր պաշտօ-
նէութիւնը կազմուեցաւ Պ. Պը-
րաթիանոյի գահերէցութեամբ
ըր, որն որ մինչև օրս. 21՝ ե-
րեսփ. Ժողովոյ նիստերն դադ-
րեցնել պահանջեց:

ԳՐԱՄԱԿԱՆ

Այս աստուտ բացուեցաւ	12.32
Բուսէլի	45.25
Թղթաղքամ	10.10.00
Պղինձ	310.00

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Երէկ երբազրի պալատը գու-
մարուելիք պաշտօնէից Ժողովը
ետ թողուել է, մինակ ճէվաթ
բաշա, Գարաթօտորի բաշա եւ
Սաիտ բաշա պալատն երթալով
առանձինն ունկնդրութիւններ
ուսնեցել են Սուլթանին հետ:

— Խալիքտտին բաշա, որ ա-
տանայաւի մը երթալու երէ,
կըսեն, կ'կարծուի թէ շր. օրէն
պիտի սկսի Բ. Դուռը երթուելու
ընելու:

(*) Այս 3 տողն ալ վազթ
չէ դրած: Ծ. Խ.

— Ամերիկայի Միացեալ Նա-
հանգաց նորագահը, Սուլթա-
նին կողմէն առ ինքն ընծայեալ
արարացի նժոյգ ձեւերուն պատ-
կերն, պղնձի վրայ փորագրու-
ուած, վաշինկի ընի էն գլխա-
ւոր մէկ թերթին մէջ հրատա-
րակելու եւ տար մէկ թիւ
թերթն ալ Պոլսոյ ամերիկեան
դեսպանի ձեռքը վեհ. Սուլթ-
թանին յղեր է:

— Թոմ. Պանքան և Պ. Զարի-
ֆի համաձայնել են՝ մաքրաւ
տան հաստութից երաշխաւորու-
թեամբը՝ փոխատուութեան
ժրագիր մը ներկայացնել Գան-
ձուն:

— Յառաջիկայ օգոստ. 3/18ին
Կղզեաց առջևն ըլլալիք նաւար-
չաւի հանգէտը Սուլթանին հո-
վանաւորութեանը ներքև պիտի
ըլլայ, և Ն. Վեռափառութեան
երկու իշխանագուն որդիքն ալ
Հօպարթ բաշայի հետ ներկայ
պիտի գանուին եղեր:

— Պ. Վատէնկի օն յայտնել է
Սալթիթ բաշայի թէ Երեսփոխ
կողմերը պուրկարաց ձեռքէն
տանկայ կրած բռնութեանց
վախճան մը տրուելու և չկըրկ-
նուելու համար Գաղղիոյ կա-
ռավարութիւնը միջոցներ ձեռք
պիտի առնու:

— Բ. Դուռը Պ. Ֆրէմի գան-
ձային ծրագիրը վերջնապէս
մերժել է իրեն ալ հաղորդել է:

— Ղազի Ռաման բաշա երէկ
Պէշիկթաշէն Սէրասկէրի Դուռն
երթալու տեսն, խալիքտտ
նի առաջը՝ հեծած կառքին ձի-
երն սահելով ընկան, բաշան
անմիջապէս կառքէն դուրս
ցած կելով մտակայ պահակա-
նոցը զնաց քիչ մը հանգտա-
ցաւ, մինչև որ ձիերուն կաղ-
մածքը նորէն կարգի դրուելով
նստաւ ու ճանքան շարունակեց:

— Երէկ շոքեանուց ըն-
կերութիւնը անցազինը արծաթ
զրամի վերածելուն վրայ, նա-
խորդ երեկոյ Եէնիքէօյ թէրա-
պիա և Եէնիմահալլէի թաղե-
ցիներն խօսք մէկ ընելով անցա-
զին չին վճարելու և Եէնիքէօյ
ալ մեծ խռովութիւն եղեր է:

— Պէշիկթաշէնը Ժամագործ
Խաչատուր անուն անձ մ'երէկ
տաւալու Գումգարուի դուրսը
իր տանը մէկ սենեկին մէջ կա-
խուած գանուել է:

— Երէկ նորէն զրոյց մ'ելաւ
թէ՛ հելլենական զօրքը Եէնի-
չէհրի Տամբէ վիճակին վրայ
յարձակելով, օսմ. զօրաց հետ
կառուի բռնուել են Աս ալ ան-
հիմն է:

— Կլսեմք թէ կամրիէն ներս
բանոց Է. յուպի շոքեանուց
գործակալներն այս առաւուս կը
ծանուցանեն եղեր անցորդաց
թէ վաշու ընէ 40 փոյ. արծաթ
դրամ անցազին պիտի պահանջ-
ուի:

Ասի անիւրուութիւն է և բը-
նաւ բնդուելի չէ: Արդարեւ
Երէկ թէ արծաթ զրամի վե-
րածեց՝ բայց իրատե հանել
տալով: Մահմուտ բաշայի
չոքեանակներն ալ թող իրատե
մը հանել տան և տպա պղինձը
արծաթի վերածեն, առանց ու-
րոյ չունին իրաւունք բան մ'ալ
ընելու:

LOTÉRIE.

Մ Ե Ծ Վ Ի Ծ Ա Կ Ա Զ Ա Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն
ԿՐԳ. ՍԷՐԻ

Համարակի Գերմանական կառավարութիւնը, որ սոյն նոր դրամական մեծ վիճակահանութիւնը վաւերացուցած է, ոչ միայն բաժնետոմսերուն ցրուիլը, այլև ամեն քաջուած վիճակարկութիւնը կ'հակակռէ, Պարզ և ներուճ ճշդիւ վճարմանը համար Գանձուն բոլոր արժէտոմսերովք երաշխաւորելով, արագէս որ իւրաքանչիւրին ամեն կողմանէ ամենամեծ ապահովութիւն տրուած է:

Արդէն այս պարագայն բաւական ապացոյց մեծ թէ սոյն վիճակահանութիւնն ամեն ապահովութիւնն ունի: Սոյն նոր մեծ վիճակահանութիւնն այժմ մինակ 74.900 Տոմսակէ կ'ըլլայ: Կանայ, յորոց 32.000ը անպատճառ պիտի շահին, որմէ բացառաւ կերպի սոյն ձեռնարկութեան շահաւէտութիւնը, վասնզի Տոմսակաց գրեթէ կէսը վաստկող պիտի ըլլան: Բոլոր Պարզ և ներք արագարար մէկմէկու յաջորդող միայն և Բաժանմամբ պիտի քաջուին: Առաջին մեծ պարզ և պիտի ըլլայ

533,000 Brulif

Իսկ երկրորդական Պարզ և ներք են՝ գլխաւորաբար					
Տոմսակ	Ֆրանք էն	Ֆրանք	Տոմսակ	Ֆրանք էն	Ֆրանք
1	333.333	» 333.333	23	13.333	» 306.659
1	260.000	» 200.000	3	10.666	» 13.988
1	133.333	» 133.333	1	8.000	» 8.000
1	80.000	» 80.000	54	6.666	» 359.964
1	66.666	» 66.666	3	5.333	» 15.999
2	53.333	» 406.666	68	4.000	» 272.000
2	40.000	» 80.000	213	2.666	» 567.858
4	33.333	» 133.332	525	1.333	» 699.225
2	26.666	» 53.332	660	666	» 439.569
11	20.000	» 220.000	925	400	» 370.000

Համագումար՝ շահող բաժինք 32.000 Պարզ և:
Ամեն մէկ վիճակահանութեանէ իսկ և իսկ ետքը, գերմանական կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ, բոլոր շահող բաժնիներուն Պարզ և ներք անմիջապէս Ոսկեգրամով պիտի վճարուին:

Մեք սոյն սկզբնական տուսակներուն վաճառումն յանձն առած ըլլալով, առանց վերադիր ձախուց, իրենց բուն գինէն, բոլոր կ'ըրկեմք: Յառաջիկայ սոյն մեծկակ վիճակահանութեան համար պաշտօնագէս որոշուած օրն է

20 ԵՒ 21 ՕԳՈՍՏՈՍ (Ն. Տ.)

Սկզբնական 1 Տոմսակէ քին է Ֆրանք 75.—

Իսկ քն Տոմսակէ քին է Ֆրանք 37.50

Տոմսակաց արժէքը պէտք է ուղարկել գաղղիական Պանթայի գրաստաններով, թղթատարութեան ծախքը չըրկելին վրայ ըլլալով, և կամ Գաղղիոյ Անգղիոյ կամ Գերմանիոյ Պանթաներու վրայ փոխանակողներով:

Դրամն ընդունելուն պէս յատուկ նամակաւ կ'ըրկեմք յանձնարարելով Տոմսակները, որոնք տէլ. օ. թեան Չինանչանովը վաւերացեալ են. առանց հետ կ'ըրկեմք նաև վիճակահանութեան Յայտագիրն ալ գաղղիական լեզուաւ, և ամեն վիճակարկութեանէն յետոյ Պարզ և ներքուն և շահող թուոց պաշտօնական գուցակը, բայց յայտանէ Պարզ և ներք պիտի հրատարակուին Արևելքի գլխաւոր լրագրաց մէջ. Շնորհակալ ենք թուրքերէ հասարակութեան, սոյն վիճակահանութեան նախորդ Մէրիին սկստամար ունեցած մեծ հոգածութեան համար, և կ'ստատանամք և սոյապագայ լինելուն ճշդութեամբ կատարելիքն յանձնարարութիւնները: Կողմանք որ իրենց յանձնարարութիւնները փութով ուղարկեն, վիճակահանութեանն առաջ, այսինքն յառաջ քան 20 ՕԳՈՍՏՈՍ (Ն. Տ.) առ մեր Դործատունն ուղղակի ԻՉԷՆԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ. գլխաւոր գրասենեակ վիճակահանութեան ի Համպուրկ (Գերմանիա)

ISENTHAL & Co Bureau principal de Loterie. Hamburg (Allemagne).

Մեր թղթակցութիւնը գաղղ. անգղ. և իտալերէն լեզուօր կատարուելով, կ'սնդրեմք որ այս լեզուներէն մէկովք մեզ հետ թղթակցուի: Նամակ մը Արևելք քաղաքներէն մինչև Համպուրկ՝ 180 ժամէն կ'հասնի և փոխադարձաբար:

Adolf Steiner Bureau d'annonces Hamburg

ԸՆԿԵՐՔՈՒԹԻՒՆ
ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ
Գրեգոր վարժարանի և Բագարատ Մ. Մաթաթեան, Ընկերութիւն մը կազմելով կը ծանուցանեն, որոց հասարակութեան որ պատրաստ են օրէ տեղւոյ համեմատ շրջող, հաստատուն և զոհսցոյցիչ զբոսով շէնքեր կառուցանելու, նոյնպէս

հարտարարական և մեքենական գործեր ալ զձաղրելու կը կարգուի: Յիշեալ ընկերութիւնը յանձն կառնու նաև օրէ տեղւոյ և շինութեան արտադրութիւններէն ընկու պատուարով շրջողներով: Գալարթա Պօփճըլար հաստէսք Գալարթու ինչ Գալարթ սէյ խան: Ն. 27

ՍՉԳ

Մէրճաճը Ինամ Ալի խանի վերջոյ յարկը թիւ 20 սենեկի մէջ ամեն օր Տաճկերէն և Ֆրանսերէն լեզուաց ինչպէս նաև Թուրքիոյ թեան և Տոմարակալութեան գաստիօնութիւններ կ'ըլլին որոշեալ ժամերու մէջ: Նոյն սենեակը նաև յանձն կառնու պատրաստել տաճկերէն և Ֆրանսերէն լեզուներով ամեն տեսակ պաշտօնական և ոչ պաշտօնական գրութիւնք, զոր օրինակ Խնդրագիր, Խնդրագիր, Տեղեկագիր, Նամակ և Ն. Արդոյ աղագրիք մէջ նաև սենեակը զիմալ կրնան ապահով լինիլ թէ՛ գաստիօնութեան և թէ՛ մրանգամայն վերալինեալ գրութեանց վերաբերութեամբ՝ փոյթ եւ խնամ, ինչպէս նաև բանաւոր և գոհացուցիչ պայմաններ պիտի գրուեն նոյն սենեակը:

Յօդք Յ. Արթուրեան
—
ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի գեղը բոլորովին բուսելունքէ բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կը զործածուի ու բազմաթիւ ցաւեր ու հիւանդութիւններ շուտով կը բժշկէ: Ինչպէս որ վարը յիշուած է:

Ամեն տեսակ փոփ, Բաստմաքսի, մէլքէ կամ միլքիքներու ցաւերու նաև թանջը, Գոյէրս և սյլ ամառուան հիւանդութիւններ նաև ցողները ոյս գեղէն խմուելու են հետեւեալ կերպով: Այս գաւաթ շուրթի մէջ, զիր ապուրի մը զրգալէն աւելի շաքար, վրան լնցուր անուշի զրգալ մը Պանասէ աղէկ մը խառնէ ու խմէ:

Կոկորդի հիւանդութեանց, և Ուռնցքի համար գեղը վերայինեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կամ երկու ժամը հեղ մը՝ մէկ կամ երկու անուշի զրգալ այն բաղադրութեանն խմէ: Յօդագալի, Բիւմաթիլմի, Ոտքի ցաւի, Ստամբուի ու տեսակ տեսակ կանակի ցաւերու համար դուրսէն փանասէ քաւելով աղէկ մը շինելու է: Այլապէս ցաւի համար քիչ մը բամպակ փանասէի մէջ թաթիլելով ցաւած ակուսիին վրայ դնելու է:

Ամեն տեսակ երբոր ցաւի մը համար դուրսէն փանասէ քաւելով հարկ կըլլայ, եթէ քիչ մը ալ խմուելու անուշի շուտ բժշկութիւն կըլլայ:

Մարմնոյ այրուած կամ ճմուռած տեղերը բժշկելու համար վտանգը պատահածին պէս Փանասէն վրան աղէկ մը լեցնելու է: Գանասկով կըլլու կարուած վերքերը բժշկելու համար՝ արիւնը շարժած շուտով մը վերքը կապելու և հասնել վրայէն Փանասէ լեցնելու է մինչև որ լաւ մը թրջի: Փանասէն նաև արեան շրջանը կարողացնէ ու բոլոր բնութիւնը կը զորացնէ:

Այս գեղին օգտակարութեանը վրայ երկարօրէն գրելու աւելորդ կը համարուիք, գործածողները զայն միշտ կը գոյնեն, ուզողը կրնայ անձամբ փորձել, զինն աստ է: Կը ծախուի Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը որ ի Ղալարթիս կ'ըլլայ:

ՇՅՒԳ

ՄՈՒՀՍՐԷՊԷՍԻ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

Հեղինակութիւն
ՊԱՐՊԱՆ ՊԵՅԻ
Հանգուցեալ վարդան պէյի երկատիրութիւնն եղող Արեւելեան վերջին պատերազմին երկհատար տաճկերէն պատմութեան Ա. հատորն արդէն ի լոյս ընծայուած ըլլալով իւրաքանչիւր հատորը բաժանորդաց 25 դրշ. արծաթ, իսկ հրատարակուելէն ետքը 35 դրշ. արծաթի կը ծախուի:
Բաժանորդք գրուելու ուզողներն զիմուել են իրաց Թարթուս-Պոլսը փողով թիւ 22 քողղիւն գործոց հրատարակչի Գրեգոր Վարժարանի և Բագարատ Մ. Մաթաթեան, Ընկերութիւն մը կազմելով կը ծանուցանեն, որոց հասարակութեան որ պատրաստ են օրէ տեղւոյ համեմատ շրջող, հաստատուն և զոհսցոյցիչ զբոսով շէնքեր կառուցանելու, նոյնպէս

տարակից Միւրան Ս. Գլխաւոր և Գլխաւոր Ս. Մաթաթեան Ե. Ֆի. և Պոլսի Սոյլթան-Համամ Ե. սատ Ե. Ֆի. խանը փորագրել Պէրպէրեան Ղազն Ե. Ֆի.:

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՅԱՐԱՆ

ՅՕՐԻՆԵՑ Մ. ՄԱՄՈՒՐԱՆ

Կը ծախուի Ե. Ֆի. ծախի Չիլիէ-Կիրէր ճաստէսի թիւ 2 Ս. Ղազնեան համարտունը և ուրիշ գրողական ապքով: Գին 1 Ֆրանք

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ

ՄԱՐՄԵ Ա Մ Ա Ր Չ Ո Ի Թ Ի Ի Շ

ՊԱՏԱԿԱՆԱՐԿ

—

Հրատարակչի

ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԷՐԵԱՆ

—

Սոյն կարերու և օգտակար զբոսքովը որ թէ՛ ի սէտս վարժարանաց և թէ՛ առանձինն ուսանողաց կրնայ միանգամայն ծառայել, յստակ բացատրութեամբ, 150 փայտատիպ պատկերք ճոխացնելու և 140 երեսէ բաղկացեալ բնութիւն դասագիրք մէկ գինն է կէս արծաթ մեծիտ, [գաղղ. բնագրին գինն ըլլալով 5 ու կէս Ֆր.] կ'գործուի Կ. Պոլսի Սոյլթան-Համամ խառն Ե. Ֆի. խան թիւ 17, Ղազն Ե. Ֆի. և Պէրպէրեանի փորագրատունը և բոլոր գրողական ապքով:

Ղալարթիս Գ. 11 Յուլիս

ԸՆԿԵՐՔ. ՊԱՐՏ. Ս.ՐԺ.

Բաց	12.29
Յած գին	12.26
Բարձր գին	12.29
Գ. ոց	12.29
Թղթագրութիւն բաց	1020.00
ցած	0985.00
բարձր	1020.00
ծախը 11	1000.00

Պոլս, 63ի	Ֆր. 000.00
» 65ի	» 073.00
» 69ի	» 070.00
» 73ի	» 065.00

Գանձատուում	21.00
Սուրբ թէ Ս. Էնէրալ	4.10
Սուրբ թէ Օթման	3.20
Պանք սը Բոնսթ.	6.25
Բրէսի Ս. Էնէրալ	4.12
Թրամիլէյ	2.70
Բուս. Երկաթուղի	45.00

ԸՆԹԱՅՐ ԴՐԱՄՈՑ

(Օ. Գ. 100 ու. 1 Գ. Կ. Կ.)

Սնդը սուկի	109.23
Գաղղ	87.22
Բ. օլ	89.35
Բարպոն արծաթ	47.02
» թղթագրութիւն	10.00
Բըրմից	51.20
Հինգոց	17.30
Մէթալիք	18.30
Ճերմակ մէծիտ	06.16
Պղինձ	313.00